

**PROGRAM
CEZHRANIČNEJ
SPOLUPRÁCE**
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ REPUBLIKA

**EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA**
SPOLOČNE BEZ HRANÍC

Nakládání s komunálními odpady v Moravskoslezském kraji

Ing. Jana Hellemannová
11. září 2014

Obsah prezentace

- Co je komunální odpad, povinnosti obce, občana, systém nakládání s komunálními odpady v obci, úhrada nákladů za provozování systému, podnikatelské subjekty a systém obce
- Vývoj nakládání s komunálními odpady v kraji
- Hierarchie způsobů nakládání s odpady a její aplikace oblasti komunálních odpadů
- Hlavní priority odpadového hospodářství v kraji
- Aktuální problémy obcí v rámci provozování systému nakládání s komunálními odpady (oddělený sběr kovů, oddělený sběr biologicky rozložitelného odpadu)
- Další vývoj odpadového hospodářství v kraji

Komunální odpad

Veškerý odpad vznikající na území obce při činnosti fyzických osob a který je uveden jako komunální odpad v Katalogu odpadů, s výjimkou odpadů vznikajících u právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání

Dle Katalogu odpadů se jedná o skupinu odpadů 20 00 00

Práva a povinnosti obce - původce odpadů

- Na obce se vztahují obecné povinnosti původců odpadů. *Obec se stává vlastníkem a původcem odpadu ve chvíli, kde jej občan odloží na místo určené obcí.*
- Obec může ve své samostatné působnosti stanovit obecně závaznou vyhláškou obce systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na jejím katastrálním území včetně jejich biologicky rozložitelné složky a systém nakládání se stavebním odpadem.
- Obec je povinna (*jako původce odpadů*) určit místa, kam mohou fyzické osoby odkládat komunální odpad, který produkují, a zajistit místa, kam mohou fyzické osoby odkládat nebezpečné složky komunálního odpadu (např. zbytky barev a spotřební chemie, zářivky, rozpouštědla).

Povinnosti občanů

Fyzické osoby jsou povinny odkládat komunální odpad na místech k tomu určených a ode dne, kdy tak obec stanoví obecně závaznou vyhláškou, komunální odpad odděleně shromažďovat, třídít a předávat k využití a odstraňování podle systému stanoveného obcí, pokud odpad samy nevyužijí v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy.

Hrazení nákladů v rámci systému obce

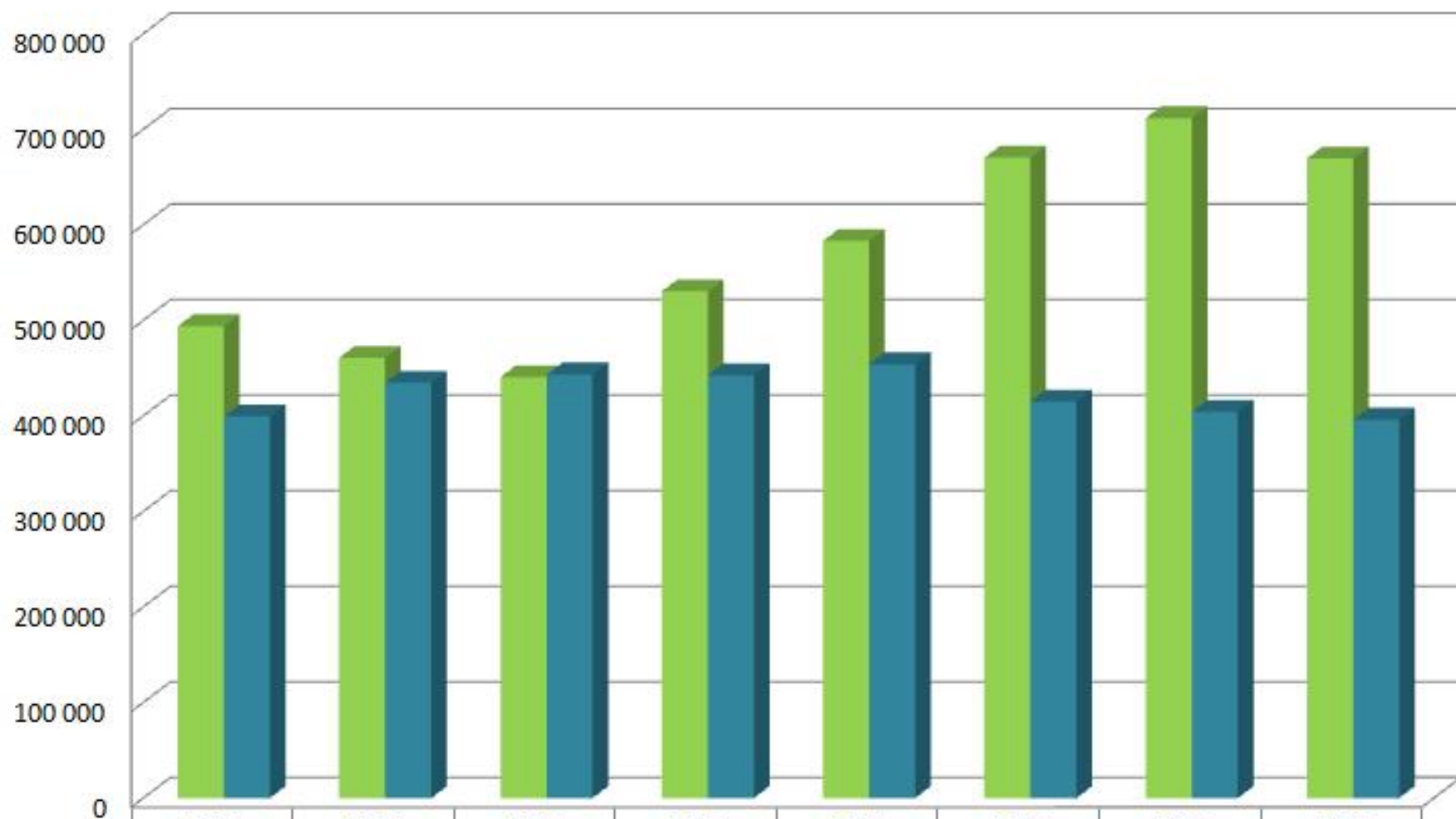
- Obec může vybírat úhradu za shromažďování, sběr, přepravu, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů od fyzických osob na základě smlouvy. Smlouva musí být uzavřena písemně a musí obsahovat výši úhrady.
- Obec může obecně závaznou vyhláškou stanovit a vybírat místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů podle zákona o místních poplatcích.
- Obec může obecně závaznou vyhláškou stanovit a vybírat poplatek za komunální odpad podle § 17a zákona o odpadech.

Podnikatelské subjekty

Původci, kteří produkují odpad zařazený podle Katalogu odpadů jako odpad podobný komunálnímu z činnosti právnických osob a fyzických osob oprávněných k podnikání, mohou na základě smlouvy s obcí využít systému zavedeného obcí pro nakládání s komunálním odpadem. Smlouva musí být písemná a musí obsahovat vždy výši sjednané ceny za tuto službu.

Odpadem podobným komunálnímu odpadu je myšlen odpad podobného složení jako komunální odpad zařazený do skupiny odpadů 20 v Katalogu odpadů vznikající při nevýrobní činnosti právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání

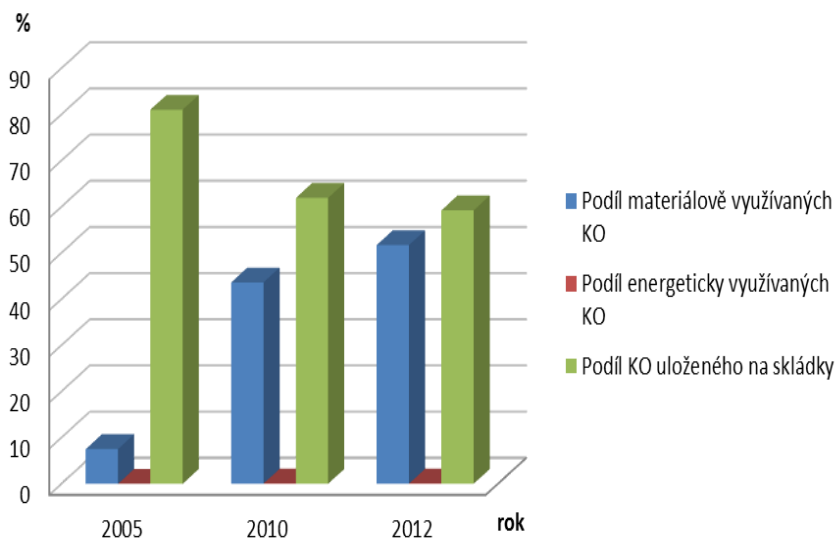
Celková produkce komunálního odpadu v Moravskoslezském kraji

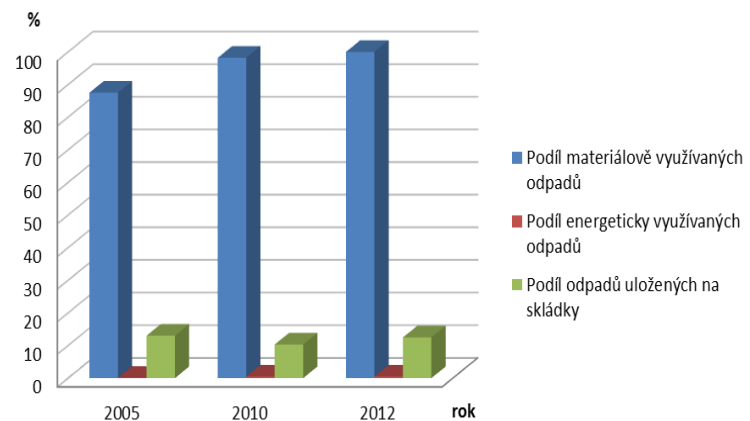
■ Celkem vyp.	493 966	460 798	440 588	530 405	583 259	670 398	711 780	669 520
■ Skládkováno	399 433	434 646	443 334	442 521	454 028	415 057	404 231	396 028

Vývoj nakládání s odpady v kraji

Vývoj nakládání s komunálními odpady (KO) v MSK

Vývoj nakládání s odpady v MSK

Hierarchie způsobů nakládání s odpady

- a) předcházení vzniku odpadů,
- b) příprava k opětovnému použití,
- c) recyklace odpadů,
- d) jiné využití odpadů, například energetické využití,
- e) odstranění odpadů.

Hierarchie způsobů nakládání s odpady

V kraji je vytvořena fungující síť zařízení (mobilní, stacionární). Ve vztahu k celkové produkci odpadů jsou kapacity zařízení dostačující. Není nezbytné, aby odpad byl využit nebo odstraněn přímo v kraji.

Z hlediska dalšího směřování je nutné některé oblasti odpadového hospodářství upravit a dobudovat v souladu s posílením principu posunu k vyšším stupňům hierarchie nakládání s odpady (zejména oblast prevence vzniku odpadů, recyklace a využívání odpadů, včetně energetického)

Recyklace často naráží na vysoké náklady na vybudování a provoz technologie. Nemalý podíl na nákladech tvoří náklady na získání dostatečně čistého materiálu a jeho doprava. Celý proces často bývá náročný na spotřebu energie. Výsledkem je, že v některých případech může být získání suroviny z odpadu pro životní prostředí větší zátěží a dražší než získání primární suroviny.

Předcházení vzniku odpadů

- umístování kontejnerů na použitý textil na území měst a obcí
- pořizování kompostérů do zahrad občanů
- komunitní kompostování

Příprava k opětovnému použití

- Spolupráce s kolektivními systémy
 - od roku 2011 profinancováno z rozpočtu kraje 900 tis. Kč
 - v rámci akcí věnuj mobil sesbíráno na KÚ přes 100 mobilních telefonů. Funkční telefony rozdány do dětských domovů, ostatní zpracovány.

Recyklace a další materiálové využití

- Spolupráce s autorizovanou obalovou společností
 - od roku 2006 v rámci spolupráce profinancováno z rozpočtu MSK 6,1 mil. Kč na projekt intenzifikace odděleného sběru
 - od roku 2009 pořízeno 3 816 kontejnerů na separovaný odpad
 - zapojeno již 299 obcí
- Zařízení k využívání odpadů

zpracování bioodpadů, PET na flake, fólie na tašky, pneumatiky na dlaždice, stavební odpady na recykláty, papír v papírně, kovy ve slévárnách a ocelárnách, apod.

Recyklace a další materiálové využití

Energetické využití

- V rámci kraje je v provozu 20 bioplynových stanic
 - zemědělské, odpadářské

Energetické využití - KIC

- neposkytnutí dotace na tyto projekty za strany EU
- stále není nový zákon o odpadech, vývoj poplatků za odstraňování odpadů
- soud zrušil napadené územní rozhodnutí pro možnou podjatost
- krajským úřadem podána kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu
- pro další vývoj nutno nalézt partnera a modifikovat projekt na současnou situaci

Odstraňování odpadů

- v kraji je 21 skládek odpadů a 2 spalovny (průmyslové a nebezpečné odpady)

Spalovna nebezpečných odpadů SPOVO v Ostravě.

Hlavní priority odpadového hospodářství v MSK

- Předcházení vzniku odpadů
- Opětovné použití výrobků s ukončenou životností
- Recyklace a další způsoby využití odpadů, včetně energetického
- Povinné zavedení tříděného sběru přinejmenším pro odpady papíru, kovu, plastu a skla ... u BRO preference předcházení vzniku doplněné o oddělený sběr
- Optimalizace nakládání s biologicky rozložitelnými odpady
- Snižování nebezpečných vlastností odpadů
- Zásadní omezení skládkování

Dokumenty Moravskoslezského kraje ve kterých jsou prezentovány priority kraje

- **Programové prohlášení Rady Moravskoslezského kraje pro období 2013 – 2016**
 - prosazování koncepčních řešení vedoucích ke snižování množství KO ukládaného na skládky
- **Politika životního prostředí Moravskoslezského kraje**
 - energetické využívání směsných komunálních odpadů
 - navýšení separace využitelných složek KO
 - podpora realizace zařízení na zpracování odpadů nebo druhotných surovin (omezení vývozu surovin ke zpracování do zahraničí)
 - zajištění separace a využívání BRO

Dokumenty Moravskoslezského kraje ve kterých jsou prezentovány priority kraje

- **Plán odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje**
 - předcházení vzniku odpadů
 - separace materiálově využitelných složek KO
 - Krajské integrované centrum využívání KO – energetické využívání
 - snižování množství KO a BRKO uloženého na skládky
 - výchova a vzdělání
- **Územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje**
 - počítá s možností náhrady primárních zdrojů odpady

Aktuální problémy obcí

- Zavedení povinnosti odděleného sběru kovů *(sběrný x místa pro shromažďování tohoto odpadu, zákaz výkupu kovů od občanů)*
- Zavedení povinnosti odděleného sběru BRKO *(kompostéry pro občany, komunitní kompostování, oddělený sběr + odvoz do zařízení ke zpracování BRKO)*

Biologicky rozložitelný komunální odpad (BRKO)

- BRKO - odpady rostlinného původu, odpady živočišného původu podléhající aerobnímu nebo anaerobnímu rozkladu
- Kuchyňské odpady – mají složku rostlinnou i živočišnou (vytříditelné, nevytříditelné), obtíže při sběru – neukázněnost občanů
- Odpady čistě rostlinného původu jsou ve srovnání s kuchyňskými odpady relativně jednoduše řešitelné – novela zákona o odpadech i nové POH (část 3.3.1.3) navrhuje povinnost obcím zavést oddělený sběr BRKO
- Balené výrobky – komplikace pro další nakládání
- Směsný komunální odpad obsahuje velký podíl BRKO (až 50 %).
- Množství BRKO uloženého na skládky se nedaří snížit

Možnosti nakládání s biologicky rozložitelným odpadem

- Předcházení vzniku odpadů - domácí kompostéry, komunitní kompostování
- Recyklace – kompostárny
- Energetické využití – bioplynové stanice, ZEVO – KIC
- Skládkování - nežádoucí

Další vývoj odpadového hospodářství v kraji

MSK podporuje nakládání s odpady dle stupňů hierarchie - je třeba využívat postupy, které jsou jak ekologicky pozitivní, tak ekonomicky smysluplné a dlouhodobě udržitelné (*předpoklad: dostupnost informací o ekonomice provozu ve vztahu k možným řešením z pohledu stupně hierarchie a ekologie*)

MSK nadále počítá s vybudováním KIC v modifikované podobě. Základním problémem jsou ekonomické zdroje a legislativa. S vybudováním KIC se počítá rovněž v OPŽP.

Vzhledem k požadavkům směrnic bude MSK zároveň všemi prostředky podporovat předcházení vzniku odpadů, třídění, recyklaci a další materiálové využívání.

**PROGRAM
CEZHRANIČNEJ
SPOLUPRÁCE**
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ REPUBLIKA

**EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA**
SPOLOČNE BEZ HRANÍC

Děkuji za pozornost

Ing. Jana Hellemannová
jana.hellemannova@kr-moravskoslezsky.cz
595 622 386

*Projekt je realizován v rámci OP Slovenská republika – Česká republika,
který je spolufinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj*